

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHERS ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнє Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЙДІТЬ НА ПЕРЕДОВІ ПОЗИЦІЇ.

Зимові місяці цього року — місяці листопада і грудня, це місяці боротьби українського пролетаріату Канади за опанування усіх ділянок їхнього життя й праці, це місяці рішучого наступу на всі ті перешкоди, які стоять ще й досі на шляху, що спінюють оте опанування. Широкою хвилею розлилася двомісячна кампанія "Українських Робітничих Вістей", вожаком українських праюючих і його авангарду. Активісти рушили в отих двох місяцях за придбанням масових передплатників і читачів української робітничо-фармерської преси.

Що викликало цю двомісячну пресову кампанію? Чи що ця кампанія визначає? Двомісячну кампанію робітничо-фармерської преси в Канаді викликав посиленний наступ капіталу на класу праюючих, страшний визиск їхньої праці, зривання й так низької заробітної плати, масове віддалювання робітників від праці, зростаюче безробіття. Треба дати відсіч капіталістичним затіям й сотовити праюючих до контр-атаки на класу визискувачів, треба готувати робітничу масу Канади до класового визвольного руху.

Боротьба вже розгорілася на усіх ділянках праці й життя пролетаріату Канади. Страйковий бій охопив малою не всі стани праці. Не всім притихнути страйк голкових робітників в Торонто й Вінніпегу, цією силою вибухнув страйк шаповальних робітників в Гемілтоні. Ще тале погариде гемітонських страйкерів, а вже поломо запалала боротьба лісових робітників в північній Онтаріо, в порт-артурських дістрікті. За що-ж йдуть бої? За поліпшення умов праці, за підвижку заробітної плати, проти спід-ад системи, що калічить, а то й вимордовує робітників, за допомогу безробітним — от заццо ведеться зараз боротьба праюючих Канади проти класу капіталу.

Чи всі праюючі Канади беруть активну участь в-тій класовій боротьбі? Ні, не всі! Про це говорять нам, чи не найкраще оті страйковий бій, що охопив індустрію Канади. Одні робітники виходять на страйк, друга частина робітників зраджує той страйк, наймається за скебів, і впарі з поліцією й босами ламають страйк, зводять класову боротьбу нінащо. З покляк гемітонських товаришів-страйкерів до односельчан-скебів, що були вміщені недавно в часиснові "У.Р.В.", а таксамо зломлення зі страйкових боїв лісових робітників в порт-артурських дістрікті зараз свідчать наочно, що чимало того страйкового матеріалу постачають українські робітники. Задурманені бреханими патріотичної преси, заякани жовто-синими дефеузизмниками, залпануті у павутинні сітки усяких політичних спекулянтів — чимало українських робітників по своїй невідомості дають себе жвавити за знаряддя капіталу у боротьбі проти боевого фронту праюючих.

Цьому треба зарадити! Українські праюючі Канади, що зараз стоять в рядах боевого пролетарського фронту, мусять подолати край усім політичним спекулянтам, що думають збивати для себе капітал на невідомості певного числа робітництва. Ми мусять піти усі в атаку на той неорганізований фронт, мусять вирвати усіх українських робітників з лабет політичних нічкемів, витягнути їх з відвічної тьми неволі й вивести усіх незрячих на денне світло.

300 тисяч українського населення начисляється зараз в Канаді. З того числа є 30 тисяч передплатниками й читачами української робітничо-фармерської преси, а де ж решта? Одні ходять самотаном, другі метушаться в павутинних сітках жовто-блакитних безребетників. Одні й другі тонуть у бездонному, затьмареному багновищі. Одних і других треба вирятувати з обнімів темряви й затягнути в ряди боевого робітничого фронту, а тим самим послабити сили капіталу й посилити позиції організованого пролетаріату. Тоді нам нічого боїтися у страйкових боїв скебів, бо їх вже не буде, а так само вдалою буде контр-атака праюючих Канади на фронт капіталу.

Нам треба опанувати життя й працю усіх українських праюючих Канади. Найбільшим наважочим і вихованим чинником та найкращим організатором є робітничо-фармерська преса. Вона організує по всьому світі праюючих, спанює їх в одну непоборну боеву силу й веде до визвольного весвітнього Жовтня. Дати кожному робітникові його власну газету в руки, зробити його читачем і передплатником отого боевого живого слова, значить, справити його на шлях класової боротьби, закрити йому вину. Оце завдання усього робітничо-фармерської преси в цілому світі, так само й завдання української робітничо-фармерської преси в Канаді.

Визначуючи двомісячну кампанію на збирання нових передплатників і пресового фонду для української робітничо-фармерської преси в Канаді, ми розпочинемо ривночасно боротьбу за опанування усіх ділянок життя й праці українського робітництва по цьому бою океану. Від участі у тій боротьбі не сміє відказатися ні один праюючий. На передові позиції мусять вийти усі дотеперішні передплатники й читачі "Українських Робітничих Вістей". Працюєте в шапах, у майнах, в лісових кемах, на залізнодорожних лініях, чи на фармах — пам'ятайте, що саме там і є ота боева позиція за українську робітничо-фармерську пресу, а на тій позиції є ви самі. Займайте її й йдіть атакою за новими передплатниками для свого організатора, "У.Р.В.", за пресфондом на його вистріли проти класу капіталу. Паїть же!

СТАН ЕМІГРАЦІЇ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ.

(Подаємо за робітничою газетою "Промінь", що виходить в Аргентині.)

"Голодні й обірані вони проклинають життя й ту хвилину, коли вирішили їхати сюди. Але вже пізно. Нікі прокльони не можуть допомогти їм.

Тисячі безробітних вистояють годинами, голодні й обірані, перед брамами фабрик, яких є така невелика кількість, в очікуванні, коли вийде хто будь з адміністрації й не вибере два або три найздоровіших робітників. Решта ж розгонується поліцією. Ходять нещасні робітники з під одної фабрики під другу і чекають тої "шасливої" хвилини, коли їх покличуть і дадуть їм можливість заробити на їду. Але то однині. Більшість, походивши декілька тижнів є змушена голодом кидати місто й вирушати в провінції. Сотні і сотні безробітних блукають по всіх залізницях, ночуючи під голим небом, омивані дощами й мучені голодом.

Величезні юрби безробітних вештаються по всіх містах з одним бажанням, з одною думкою за їду й роботу. Голод змушує їх на ріжні, негодні людини, вчинки. Хто допомагає ріжним підприємцям зменшувати платню робітникам? Безробітні-емігранти! Хто йде робити страйколом і зломує страйк? Знов емігранти. Не маючи роботи й грошей, без знання мови вони йдуть робити на страйкуючі фабрики і варстати, тим самим кидуючи страйкуючих робітників в смертельні обійми Царя-Голоду.

Всі, кого ще не закинула зла доля в Південну Америку, повинні зрозуміти, що красна Америка, про яку їм так гарно співають ріжні агенти й декотрі їхні знайомі, мешкаючі в Південній Америці, є зовсім не тим раєм, як їх запевнюють, але навпаки!"

УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИ В ГАЛИЧИНІ РОЗКРАДАЮТЬ НАРОДНЕ МАЙНО.

(Спеціальна кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей" із Львова.)

На загальному з'їзді Рідної Школи у Львові в 1927 р. одні з делегатів обговорюючи злодійську господарку УНДО-УХОВців в українських народних установах, сказав між іншим так: З усіх законів української граматики найкраще вивчили наші "батьки народу" відміну дієслів "красти". Я краду, ти крадеш, він-воно-воно краде, ми крадемо, ви крадете, вони крадуть... Так воно й є. Здається немає в Східній Галичині ні одні української установи, яка паходиться тільки в руках УНДО-УХОВців, щоб у ній не крали. Значимо від найстаршої установи Прогресиві, де головує віце-маршалок польського сенату пан Галушчинський.

Товариство Прогресиві має двоповерхову каменицю у Львові при вул. Ринок ч. 10, три великі фільварки в Милуванні, Угерцях. Самого орного поля було до 1920 р. понад 600 моргів. Зазар половину поля УНДО-УХОВський виділі Прогресиві за головування віце-маршалка польського сенату розграбив, випродав, гроші загарбав. В Угерцях управитель маєтку Прогресиві Гапак вирубав беззаврно ліс на шкоду товариства за суму 15 тисяч доларів й грошей не дав в касу товариства. Решта поля й камениця, що ще осталися, належать вже до вірителів за довги, які наробили зариводці Прогресиві. Найбільше задолжене товариство Прогресиві у видавця берлінського Оренштайна, з яким книжковий інтерес, але не для Прогресиві, зробив самий віце-маршалок, пан Галушчинський.

Рідна Школа в руках розграбників. В Рідній Школі крадуть вже від 1920 року. В 1919 році записав багатий дрогобицький нафтур Бучачий на Рідну Школу дуже цінні бриланти, золоті годинники, викладені брилантами, шпильки з перлами, золоті ланцюжки, бранзолети, золоті сто коронки й десять корончиків, срібне столове начиння, самих срібних ложок було 40 штук — все те УНДО-УХОВська управа Рідної Школи закрала, а на те місце підкинула аргентинських рублів кількадесять штук в перері, завитих у брудну шмату. З Рідної Школи патріоти навіть й меблі покрали, що їх дарував Шкільний Союз. Двоповерхову каменицю вартості \$5,000 продала Година Управа сповноки заступника голови Р. Ш. лікарів Бережницькому за \$600. За 8 моргів поля кружак Рідної Школи на Городечкнім передмістю у Львові купили усього 20 деревляних лавок для школи у вартості 200 злотих польських, й навіть решти грошей не повернули. Та в Рідній Школі крадуть навіть і гроші з каси товариства, квіти фашують, пригоди грошей не записують. П оті майнокради мають ще чого висилати делегатів до Америки й Канади в жербі за доларами, щоб мали більше що грабати.

Крадуть і в Центросоюзі! Протягом довшого часу бухгалтер тієї інституції Цісик враз з магазином Вонсулем закрали понад \$10,000. Дирекція Центросоюзу, замість віддати злодів до криміналу, воно оголошує в уїдській пресі, "Діло" й "Новий Час", що оба оті урядовці вправді покрали гроші, але вони \$3,000 вже вернули. Один з тих злодів в кривинком головного директора Центросоюзу.

Та не лише в Центросоюзі, але УНДО-УХОВські партії тягнуть з каси гроші таксамо в повітових союзах. Останнім днями чимало грошей потягнув самий директор каси Задаткового Товариства пан М. Сенюк в Глиничах. В Повітовому Союзі Кооператив в Бібурі, у Салці, в Коломиї теж не добре діється.

Сільський Господар теж тримає кроку. В Сільському Господарстві сидить 17 здорових хлопців, що нічого не роблять просто тому, що це товариство не проявляє майже ніякої діяльності. Збиралася сама фамілія й сидять собі, побираючи плату за свою безчинність. Щоб вигнати отих годованців Сільський Господар вже продав одну каменицю у Львові, а зараз готується спродати й другу.

П Дністер не остася по заду. Директори й урядовці Дністра трохи хитріші, як їхні партійці з інших українських УНДО-УХОВських установ. Тамті крадуть впрот гроші каси, або випродують майно, а директори Дністра все "бізнесують". Вони вложили з каси Дністра в ключову спілку

Долотно у Львові понад \$5,000 так попровадили ту спілку, що вона так і за пару тижнів пропала. Не стало ні спілки, ні \$5,000. За який час ті самі директори вложили кілька тисяч доларів в спілку Відудова і Топас. Директори Дністра й тут закінчили так "бізнес" для товариства, що спілка враз з грішми пропала ціл сьогодишній день. Недалеко Львова є місцевість Зімна Вола. Директори Дністра десь вишохали там гарбарню Хром. Вложили вони й там з каси товариства пару тисяч доларів. Та не минуло й року, як знов звинудли Хром, а з ним пропали й гроші. Що ж, мовля, бізнес не вдався. Й тут вже не скаже ніхто, що покрали гроші, а скажуть, що стра-

тили на інтересі. Правда, директори Дністра зробили таки благодійне діло. Вони з каси товариства виплатили \$550 на будову "Дому здоров'я для польського поліція". Чи ж треба більше? Таку злочинну господарку народним майном провадять УНДО-УХОВці в самих центральних установах. Вичудляти все те, як вони крадуть в повітових українських народних установах, прийшлося би списати цілі стои наперу. Та й про це ще напишу. Сказав колись Пласудський, що "в Польщі на єден публічний грош єт пуртора злодєєв", але в УНДО-УХОВських установах є на один народний гріш що найменше три злодіи.

М. К.

ДЕРЖАВА МОНАХІВ І ЖОВНІРІВ.

(Крізь червоні окуляри.)

Наймолодшою державою на світі є папська держава — Ватикан, яку подарував папі римському Муссоліні. Папа римський, як доносить "Канадійський Українець", так за це роздобувся на Муссоліні, що згодився бути у него за кума. Держава папи римського має всього лише 800 душ населення, найбільше швайцарського, хоч лежить вона в самому серці Риму. Швайцарське населення — це військи, папська гвардія. Решта населення — монахи, єзуїти.

Бачимо, що представник апостола Петра є досить войовничого духа. Не вдоволяючись карним горожан своїх за земні їх гріхи й соблазнам переклом на тамтому світі, папа римський має у своїй державі й тюрму.

Папа римський не тільки молиться богу за грішних і прощає та розрішає всі їх "согрішення волія й неволія" за відповідну нагороду, але також спекулює на біржі. Святий отець мав багатішніх паперів на швайцарській біржі і в останні тижнях, в часі нечуваної біржевої спекуляції, так ними спекулював, що аж облизався.

Морган, Рокфелер і інші американські грішні створіння не побоялися бога й забрали папські мільйони доларів. Папі нічого не лишилося рибити, як хіба викласти цілий Вол стріт, що він і зробив. Як довідемося з "Кан. Українця", папа римський назвав керівників швайцарської біржі "експлоататорами і вампірами", які зробили бідиакими люди, що зобертали мільйонами.

Папа римський ніколи не вступив проти багачів, ніколи не назвав експлоататорами та вампірами тих, що викладають з фабрик на вулиці мільйони робітників, позбавляючи куся хлеба десяткі мільйонів жінок і дітей. Папа ніколи не виклав системи, яка мільйони робітників позбавила праці й засобів до існування.

Але папа виклав біржу, яка забрала мільйони доларів ч спекулянтів, народних паразитів, в тому числі і в самого папи римського.

За те ж він її виклав. Папа каже, що відомо весвітній рулетка в Монте Карло біля богоугодне заведення, як швайцарська біржа.

Викливаючи швайцарську біржу, папа одночасно звернувся з пересторогою до римських банкірів, щоб вони часом не задумали піти слідом за швайцарськими й "пожартували" так з папськими мільйонами, як "пожартували" швайцарські.

Тепер, певно, папа підвинить вірним ціни тикетів на вступ до царства небесного. Швайцарська газета "Тайме" з 26. листопада доносить, що якась норвежська горжанка Рамстад Маргарита Гудум хетлі послати в царство небесне одного з горожан папської держави, а саме архієпископа Джана Сміта, бувшого апостольського вікарого до Норвегії.

Коли цей архієпископ, скінчивши службу богу, хотів уійти в захристію в соборі Петра, до него підійшла Маргарита, сказала кілька гострих слів, вихопила револьвера і поцілилася, але зраду підкочив другий духовник собору Петра, принц Джордж Баварський, вхопив за руку та вирвав револьвер.

Жінку зараз забрали папські жандарми й посадили в папський тюрму.

Після італійсько-ватиканської угоди Маргариту треба-б передати італійському судові для розглядення справи й вкарання грішники. Але отці дукновні не дуже спішають з виданням справи до цивільного суду. Вони розглядають справу самі. Телеграма каже, що отцям здається, що та жінка не зовсім при розумі і вони задумуються над тим, чи не відслати її до Норвегії, як божевільну.

Справді, що воно такі так безпечніше. На суді жінка готова наговорити такого, що потім ціла держава буде мати з чого сміятися. Безпечніше запхати "божевільну" так, щоб ніхто й голосу її не почув.

Не мав папа держави — не мав і клопоту. А зараз — як бачите!

Червоний.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА.

Біля 6 мільйонів української родюдності живе під панською Польщею, що заграла цілу Галичину, частину Волині, частину Холмщини, разом біля 137 тисяч квадратних кілометрів.

В часі імперіалістичної війни галицька буржуазія вірою й правдою служили родюдності живе під панською Польщею, що заграла цілу Галичину, частину Волині, частину Холмщини, разом біля 137 тисяч квадратних кілометрів.

вірою й правдою служили родюдності живе під панською Польщею, що заграла цілу Галичину, частину Волині, частину Холмщини, разом біля 137 тисяч квадратних кілометрів.

Найбільше зруйнована, знищена за часів війни Галичина повстала в 1918 році проти влади австрійського цесаря. Поселах гнали геть жандармів, захоплювали кошичні імперські установи. Та західно-український пролетаріат не мав на лежної школи революційної боротьби й через те революцію опанували галицькі буржуї, поміщики, дрібна буржуазія й

знову почали дурити трудящих. Була організована Західно-Українська Народна Республіка, що накинудла нове ярмо на змучену, виснажену країну. Нова влада робила все можливе, щоб охоронити поміщицькі маєтки і фабрики і з усіякими спробами повстання розправлялися карними експедиціями.

Поряд Галичини звільнена російською й австрійською революцією повстала буржуазія Польща, що відразу розкрила свої імперіалістичні лабеті для того, щоб загарбати Західну Україну. Військо польських панів рушило на Галичину і проти нього, проти нової неволі, повстали всі, хто міг тримати зброю. Але нещастя робітничо-селянських мас було в тім, що і країною, і армією керував буржуазно-поміщицький уряд, який більше думав про те, щоб нахапати майна, а ніж оборонити країну. Уряд та військове командування виявили себе нічкемними, не зуміли поставити належний опір окупантові, хоча мали до свого розпорядження досить міцну й велику галицьку армію.

Дуже швидко довелось Галицькій армії залишити країну панським посіткам і відступити за Збруч. Панове генерали й міністри дали ошукунцям стрільцям і об'єднавши їх з Петлюрово, поведи в бій проти робітничо-селянської України. Гаасуючи, що йдуть визволити Україну від "москалів" вони об'єдналися з військом генерала Денікіна для боротьби проти радянської влади. Стрільці маси, що вже визволилися з під ошуканських впливів йогої ріденної буржуазії покляли край усім цим зрадницьким комбинаціям і шахрайствам та приєднались до Червоної армії, в лавах якої повели боротьбу з польськими імперіалістичними зграями.

Звичайно, галицькі офіцери, поміщицькі та буржуазні сини ки зовні удаючи з себе навіть комуністів, не могли примиритися з існуванням робітничо-селянської України і почали намаювати частину полків до зради. Їм пощастило повести за собою певну частину темних невідомих стрільців, вони відкривли фронт польським панам, об'єдналися з ними і почали знову боротьбу з Червоною армією. По тому, як збройні сили революції відкинули полків за Збруч, стрільці дістали від шляхти добру нагороду — їх замкнули в концентраційних таборах...

А польський пан владно розпоряджається Галичиною, жандармами, поліціями, шибеницями й в'язницями зміцнює своє панування. Настали найтяжчі часи для Західної України, що опинилася в подвійній соціалній і національній неволі.

НОВЕ ЛІКАРНЯНЕ БУДІВНИЦТВО.

Колегія Наркомздоровля затвердила план будівництва лікарняних установ наступного року. На нове будівництво 1930 р. асигнується близько 15,000,000 карбованців. На ці кошти передбачається почати будувати на Україні п'ять нових поліклінік, 11 лікарень на 3,790 ліжок, 3 будинки сансовіти, інститут патології, гігієни праці та дезінфекційну станцію (в Харкові). Крім цього, закінчат будувати поліклініку, 5 стаціонарів на 265 ліжок, будинок сансовіти і рентгенінститут, що їх почали будувати раніше. Потім далі будуватимуть інститут патології і гігієни праці в Харкові та лікарню на 330 ліжок у Сталіноу.

Багато нових лікарняних установ будуватимуть у Донбасі. З усього числа лікарняних установ, що їх розпочинуть будувати наступного року, на Донбас припадає 4 поліклініки, 7 лікарень, 2 будинки сансовіти й інститут патології і гігієни праці. В Харкові починуть будувати велику лікарню на 1,500 ліжок.